

REDACȚIA
strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL
Anstro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/4
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
4 coroane.
pentru România și
trănitare pe an:
40 franci.

scrierile nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 35

Se prăpădesc...

Ungurii!

(R) „Debreczen“, un ziar al celor
neaoși Unguri, care este oglinda
a tuturor celor din Roma reformată,
în care se zice Dobrișinului, se vaietă
Ungurii se prăpădesc, pier văzând
cu ochii.

Și pier — zice „Debreczen“ — nu
sunt resuscitați prin țări străine, ci pier
Ungurii așezați în părțile cele mai
favoabile ale Ungariei.

„E lucru îndeobște cunoscut, că în
Ardeal, în Bihor, în comitatul Aradului,
în Banat, în Bacău, dincolo de Dandrea,
în părțile dela mează-noapte ale Un-
gariei naționalitățile propășesc“.

„Ear căutând de ce noi dăm na-
ștere, ear ei înderēt, „Debreczen“ scrie:

„E greșala noastră la mijloc. Pro-
pășirea d'o mie de ani, de care nu ne-am
putut desbăra nici până acum, cu toate
străduirile amare din trecut. Ungurul nu
a știut înțelege chemarea politică, ear
nu vrea ori nu îndrăznește să o
înțeleagă. Ear dacă ar vrē, mâna

naționalitățile propășesc“.

„Ear mai departe:

„E un păcat d'o mie de ani, că
nu s'au răbdat flintarea naționalităților
și chiar azi răbdăm ca niște proști
naționalităților să se năpustească
impotriva noastră.“

„Ungaria numai așa va ajunge
la unire, dacă toți câți tră-
iesc între hotarele sale se vor face Un-
guri... Istoria ne va da dreptate, dacă
cu foc și sabie vom stărpi naționa-
litățile“.

„Așa glăsuiește foaia Maghiarilor
din Dobrișin, a orașului unde la
1849 Kossuth înștiințase lumea, că
Ungurii nu mai vor să știe în viitor
de Casa Domnitoare și de Viena.“

„Ce au pățit însă la Siria? Görgey
a capitulat, ear Kossuth și cu alții de
până la urmă, au luat lumea în cap și
nu s'au putut întoarce acasă decât
numai după-ce M. Sa Impăratul i-a
înterzis.“

„Dacă ar vrē să se apuce deci
acum să stărpească naționalitățile, „cu
foc și sabie“, ar păți-o mai rău ca
după 1849.“

„Dar nici nu e vorba să facă ei
ce vor. Ci ne oprim asupra acestor
scrieri ale foii ungurești numai ca să
arătăm, că Ungurii, cu toate pățaniile
lor din trecut, n'au învățat nimic. Ura
lor împotriva Vienei, despre care zic
că nu-l lasă să stărpească naționali-
tățile, și în contra naționalităților din
patrie este tot așa de mare, ca în
trecut.“

Prin veacul XVI capul bisericii
lor catolice, Várdady, arhiepiscop al
Strigoniului, a luptat alături cu Turcii
impotriva Vienei. Zápolya, Rákoczy,
Boeskey și alții alții, până la Kos-
suth, de asemenea fost-au dușmani în-
versunați ai Vienei și Impăratului, de
unde nouă, celorlalte neamuri din pa-
trie, ni-au venit toate drepturile. Ear
acum eată, o foaie dela Dobrișin do-
vedește, că ei nimic nu s'au schimbat,
ci strigă cu turbare asupra Vienei,
care ține să ocrotească toate neamu-
rile și de teama căreia ei nu îndră-
nesc să se apuce a ne stărpi, „cu
foc și sabie“.

„Ear că păreriile acestea sunt nu
numai ale smintitilor din cetatea Un-
gurilor calvini, ci ale tuturor celor
cari se cred singuri și cei mai cre-
dincioși „patrioți“, dovadă e, că nu
s'a găsit încă ministru, care să por-
nească cercetare împotriva foilor tur-
bate ca „Debreczen“, pe când dacă am
scrie noi în acel ton, o, atunci iute-
iute am face cunoștința cu Seghedinul
ori cu Vațul!“

„Mai ciudat decât toate este însă
faptul, că pe când se vaietă asupra
peririi Ungurilor, p'atunci foaia ma-
ghiară îndeamnă să ne pustiască cu
foc și sabie, căci istoria lor le va da
dreptate.“

„Până la istorie mai este însă. Și
la toată întempleră, până să ajungă
șovinismul a face Unguri din noi, va
fi mai bine să-și vadă de necazurile
dintre ei. Să lupte împotriva socialiști-
lor, cari încă acum doi ani erau să
încingă în flacări și să scalde în sânge
cele mai ungurești sate și orașe; să
grijească de Ungurii cari se lapadă
de biserică și Dumnezeu, că altfel
ajung să le meargă vestea numai pe
urma isprăvilor țeranilor rebeli și a
domnilor ca Krivány!“

„Și să înțeleagă odată, că dacă
se prăpădesc, văzând cu ochii, e nu
din pricina naționalităților, eari de
când s'au pomenit, tot cu necazuri
luptă, ci este din pricina păcatelor lor,
de cari, într'adevăr, nici după pățanii
de veacuri nu se pot desbăra.“

Impotriva Ovreilor. Prințul Filip de
Orleans, ginerele arhiduceului Iosif (de Habs-
burg), a adresat credincioșilor sei din Franța
o scrisoare, care s'a publicat în „Soleil“ din
Paris. Intre altele, eată ce zice capul monar-
chiștilor francezi:

„Am apărut armata, care intrupează
onoarea Franței și face cu putință scăparea
acesteia. Vē apăr încontra Ovreilor și a
francmasonilor cosmopoliti, cari aduc țerit
rușine și stricăciune“.

„Ziarele plătite de Ovrei tipă toate, ca
din gura șerpelui, împotriva prințului de Or-
leans, ale cărei cuvinte au fost bine primite
și au avut un bun resonet la cetățenii cre-
dincioși și iubitori de neam ai Franței.“

Revista săptămânei.

Raporturile încordate dintre Ro-
mania și Bulgaria, nu fără cuvânt,
au atras o deosebită luare aminte a
lumei. Se știe, că în Peninsula-
Balcanică sunt amestecate o mulțime
de neamuri, cari sub oblăduirea des-
mățată a Turciei caută prin felurite
chipuri de-a ajunge să stăpânească în
așa zisa Macedonia. Grecii, Bulgarii
și Sărbii, deopotrivă umblă să-și
intărească neamul în Macedonia, ca
în chipul acesta să și-o pregătească
pentru a o cuceri într'un moment dat.

„Dar pe când Grecii și Sărbii
își fac propaganda cum pot, prin bise-
rică, școală și cu mici silnicii, Bulgarii
și-au eșit din fire, au trecut cu
propaganda lor peste marginile ome-
nești, și ca niște fiare sălbătice, cu
omoruri și jaf își fac propaganda
sângeroasă.“

„Cetitorii nostri știu de omorul
ce s'a săvârșit în București, care a
dat naștere la așa numitul conflict
până acum numai diplomatic între
România și Bulgaria.“

„S'a dovedit, că cei mai însemnați
oameni din Bulgaria sunt amestecați
în complot, un complot atât de
miserabil, care și-a pus de scop
până și uciderea gloriosului Rege al
României.“

„Ministrul bulgar, strinș cu ușa,
au promis României, că îi vor da pe
mână pe toți oamenii amestecați în
complot, s'au rugat însă de România
să-și ierte, că nu pot să o mulțu-
mească așa ușor și cu graba, căci
atuncia și-ar scula toată țeara în
cap, s'ar face revoluție contra lor,
— așa de atotputernici sunt și
populari asasinii, încât cu drept
cuvânt Bulgaria o putem numi țeară
de bandiți.“

„După visita, pe care a dat-o M. Sa Re-
gele Carol Majestății Sale Impăratului
și Regelui nostru la Ischl, ministrul
de externe al monarhiei noastre a
trimis ministerului bulgar o notă,
prin care declară, că pretinde să
i-se dea României toată satisfacția
pe care România o cere, și că
Austro-Ungaria își însușește purtarea
României față cu Bulgaria.“

„Principele Ferdinand al Bulgariei
umblă în preumblare prin străinătate,
și a trimis vorbă în țeara sa, că nu
se va reîntoarce până nu se netezește
pe cale pacifică conflictul cu Ro-
mania.“

„Șeful bandiților bulgari, care se
numește Saravoff, la această veste
a promis, că nici nu se va întoarce
viu principele acasă, dacă și-a pă-
răsit țeara pe așa vreme. Guvernul
bulgar e încurcat, de nu știe încotro
să dea. Dacă declară războiu, va fi
sdrobită Bulgaria de armele române;
dacă va căuta să impace pe România
dându-i pe mână pe șefii complotu-
lului, se face revoluție în Bulgaria
contra lor, așa mare trecere au
ucigașii bulgari în mijlocul celui popor
sângeros.“

„Și Turcia a început să miște și
să-și amenințe pe Bulgarii, pentru ca-
sul când nu vor satisface cererile
drepte ale României.“

„Cu vremea aceasta, ministrul de
externe al României, luând parte la
sărbările ce s'au ținut la Constanti-
nopol în onoarea Sultanului, a fost
impărtașit de o cinste deosebită. Sunt
pe cale de a căpeta România din
Macedonia autonomia, bisericească, și
episcopat românesc. Școale românești
sunt deja, ear poporul românesc din
Macedonia e cel mai harnic și cel mai
bogat. Pe această cale se întărește
și se validează un neam, nu prin
cuțite și plumb!“

„In această stare găsindu-se lu-
crurile, nu e de mirat că Rusia n'are
astempăr în China, îngrijată de soarta
răsfățatului său copil de suflet din Bal-
cani, de Bulgaria.“

„Comandantul general al armate-
lor aliate din China, Waldersee, nici
n'a ajuns încă la fața războiului, și
Rusia vrea să facă pace în China, ca
să scape mai îngrabă de acolo, să se
poată întoarce cu protecția sa, să-și
vire nasul în chestia Orientului eu-
ropean.“

„Rusia se declară mulțumită că
puterile aliate au intrat victorioase în
Peking, capitala Chinei, și s'a decla-
rat mulțumită cu promisiunea prințu-
lui chinez, că va nimici el pe Boxeri,
acea sectă mare chinezească, ce a
pornit goana în contra creștinilor, dând
astfel naștere marelui războiu.“

„Dar de-o împăcare așa pe ușor
nu poate fi vorba, căci Germania nu
se mulțumește așa ușor, după-ce a
fost cea mai grav insultată, prin omor-
irea reprezentantului său din Peking.
Anglia la rândul său, precum și Ita-
lia și Austro-Ungaria țin una cu Ger-
mania, — și așa Rusului nu-i convine
să se retragă, ca apoi la împărțeala
câștigului să nu fie de față.“

„Dintre întemplerile mai de căpe-
tenie din cursul săptămânei, vrednice
de înșirat mai sunt încurcăturile din
Austria.“

„Casa deputaților din Viena, unde
se făuresc legile și se hotăresc chel-
tuelile statului, e de mult decând nu
mai poate fi adunată, din pricina că
ministrii nu pot să lucreze cu ea.“

„Dacă un ministru ar vrē să facă
pe placul Nemților, nu-l lasă Cehii;
dacă vrea să împlinescă voia Cehi-
lor, nu-l lasă Nemții. Așa că găsindu-
se într'o astfel de încurcătură, la
urma urmelor s'a luat hotărârea, cu
aprobarea Majestății Sale, ca să nu
mai fie adunați deputații multă vreme,
poate chiar mai mult de un an de
zile, până se va mai potoli îndărji-
rea, și vor veni poate alte împregiu-
rări, și ministeriul să lucreze prin or-
dinațiuni, ear nu prin legi votate,
cum e obiceiul în statele cu regim
parlamentar.“

„Când o reveni oare și la noi
domnia absolutistă? că e mai bună
aceea decât liberalismul maghiar!“

Doi corbi.

(V.) În zilele trecute o foaie din Arad — de care alt-cum nici că ar trebui să ne ocupăm — sub titlul de sus scria despre cearta dintre România și Bulgaria, bătându-și joc de amândouă, dar mai ales de cea dintâi.

După-ee, tot în batjocură, arată pricina certei dintre cele două state. Ungurul trufaș nu și-a putut ascunde răutatea, ci zicea, că România face gură, întărită pe Bulgaria, să pornească rebel, ca apoi să aibă motiv de încercare...? Apoi, — vezi, li doare pe om de semenii săi — învinuște pe România că nesocoteste „Contractul dela Berlin” (1878), nelndreptățind și punându-l afară de lege pe cei 300 mil de Ovrei — din „țară”, despre cari zice că sunt mai luminati și mai presus decât ceilalți locuitori ai României.

Nu știm, e prost cel ce scrie, ori se prefacă nevoind să știe că Ovreii — pe semne coreligionarii dișului — în România sunt cei mai murdari, mai trântori și mai bețivi. Dacă vrea să vezi cuib de murdărie și pilde de trândăvie și prostie, n'ăi decât să ostenească în orașele din România cu locuitorii „en masse Ovrei, cum sunt: Galații, Iașiul, Dorohoi (Ovreii zic: Dorhali), Boșoșani, Roman și altele din partea Moldovei și apoi te inspăimântă cum a putut zidi natura și așa nimicuri de oameni...?

Și totuși foaia maghiară îi ridică mai presus decât alții.

E adevărat că în România altcum se purcede față de Ovrei chiar și la judecătoria, decum se procedează în Ungaria. Acolo Ovreul trebuie să facă toate prescrierile legii lui, făcând jurământul după luarea băii și în cămașa de moarte etc., ceea ce foarte îi supără, până când aici la noi fac ce voiesc. E adevărat și aceea, că n'au drepturile cari le au aici în Ungaria, pentru că România n'are trebuința de ajutorul lor, până când Ungaria fără spriginul jidovesc ar bancrota. — Și nici nu au jertfit ei nimic, pentru-ee în schimb să li-se poată da ceea ce doresc, ear de altă parte, majoritatea dintre ei au năpădit România acum în timpul din urmă, venind din Rusia și Galizia, deci lucru ușor de înțeles, că de ce nu li-s'a răsplătit „jertfa”.

Dar, acum e privilegiul să se arate, că pot face jertfe pentru țară, căci azi mâne se poate începe rebel între cele două state dunărene. Pottească Ovreii și ceară, dela stăpânirea română să-l înroleze la arme contra Bulgarilor, sau, fiind-că se arată așa curajoși, fac ei singuri „batalioane de voluntari” și meargă să și verse sângele pentru patrie, dacă vreau să o aibă dimpreună cu drepturile după cari li-se scurge sufletul.

Dar nu se duc, că „ghevalt” „este frichi, che puschi pi noi”!

Tot acolo scriitorul jidovăș învinuște pe România, că și din ea are „comitet macedonean”, ba are ce nu se află în Bulgaria: „liga ardelenă” (erdélyi liga), care lucră sub ochii guvernului, ... dar ce lucră, aceea nu voește să ne spună. Se vede, că îl genează, să spună, că atât „liga”, cât și „societatea macedoneană”, sunt societăți culturale pentru apărarea și cultivarea limbii române de pretutindeni, ear nu cuiburi de tâlhari ca ale Bulgarilor.

Ear de încheiere zice: „De aceea, nu prea avem de ce să ne speriem, dacă cele mai imorale state din Balcani se iau la ceartă, pentru-că povestea cu cei doi corbi, cari nu erau să-și scoată ochii, desigur se va împlini și aici.”

Nu vrem să mai întindem vorba; am dori numai să știm, până când lasă compatrioții maghiari, ca perciunații să vorbească în numele lor?

Nu ar fi oare vremea să se trezească odată și să se lepede de dragostea pentru Jidovi și să dea mână cu Românii ca conlocuitori nemijlociți și chemați a trăi împreună? Se va împlini atunci și cealaltă fabulă cu corbi și vulpea, când adevărat corbi, văzând răutatea și viclenia vulpei, i-au scos ochii și au aruncat-o în drumul mare...

Din România.

Planurile Fortului Chitila în mâinile Bulgarilor.

La cabinetul judeului de instrucție din București au fost aduși Bulgarii Bogdanoff și Trifanoff.

Destălnuirile făcute de acestia sunt de o însemnătate mare.

Bogdanoff a spus, că planurile fortului Chitila s'ar găsi la un Bulgar anume Petru Alexoff, domiciliat în strada Libertății.

Imediat dl jude de instrucție Florescu a făcut o descindere și în adevăr pe lângă alte scrisori compromițtoare, la numitul Bulgar s'au găsit mai multe desene reprezentând pozițiunea, împregiurimile fortului Chitila, cu toate detaliile de teren, etc. etc.

Fortul Chitila a fost în totdeauna punctul vizat de spionii bulgari pentru exersarea meseriei lor.

Toate actele și desemnurile au fost confiscate, ear Bulgarul Alexoff a fost arestat imediat.

Complotul în contra Regelui Sârbiei.

Declarația făcută de Trifanoff și întărită de Bogdanoff arată, desvlește, dintr'odată acțiunea mișlească a celor din capul comitetului macedonean.

Trifanoff a declarat, că pe lângă planul de asasinare a Suveranului României, se pusese la cale și omorirea regelui Alexandru al Sârbiei.

Amândouă asasinatele au fost plătuite în luna Decembrie anul t., când a venit Sarafoff în București.

Conflictul româno-bulgar.

Guvernul bulgar cedează.

Ziarele oficiale române publică următorul comunicat:

D. Nacievici, ministru de externe ad-interim al Bulgariei, a făcut declarațiune formală d-lui N. Mișu, agentul României la Sofia, că guvernul princiar este decis a începe urmăriri în contra membrilor comitetului macedo-adrianopolitan, implicați în omorul lui Stefan Mihăileanu, pe baza ordonanței judecătorești de instrucție, care a instruit această afacere și a scrisorilor găsite.

Guvernul princiar revine astfel asupra declarațiunii sale anterioare, că aceste urmăriri nu vor începe decât după pronunțarea sentinței definitive.

Novi pregătiri ale bulgariei.

Din Sofia sosește știrea că Bulgarii au început să mobilizeze acum și cavaleria care la ei este cam proastă. Bulgarii nu au cât și prea puțină trupă de cavalerie. Pentru aceasta fac toate eforturile posibile ca să înjghebe în pripă o cavalerie.

Ei se duc prin sate și iau cai de rechiziție pe cari de cele mai multe ori nu îi plătesc, ear dacă locuitorul îndrăznește să protesteze, amenințarea cu comitetul îi închide gura.

S'au adunat astfel o mulțime de cai din județele de nord.

Complotul Bulgăresc.

Judele Florescu a confruntat pe Trifanoff cu Bogdanoff.

Acest din urmă a făcut declarațiune formală despre planul mizerabil al lui Sarafoff de a asasina pe M. S. Regele.

Poliția de siguranță a mai arestat pe Bulgarul Toni Juroff, asupra căruia s'au găsit un revolver foc central și mai multe scrisori.

Ei va fi înaintat instrucției.

Țarul și Franția.

Săptămânile trecute se vestia prin foi, că Țarul și Țarevna Rusiei vor visita în toamna aceasta expoziția universală dela Paris. Visita aceasta însă nu se va face; dar în schimb ei, zilele acestea Țarul Nicolae a trimis presidentului Loubet al Franției ordinul Sfintului Andrei, împreună cu insigniile acestuia și însoțit de o scrisoare

în termin extraordinar de călduroși la adresa presidentului și a Franției.

Serisoarea din vorbă, care în Franța întregă a produs cea mai bună impresie, — este următoarea:

„Domnule president! Prea iubite și marele meu amic! Sentimentele, ce le am pentru D-Ta și legăturile acelei intime prietenii, care leagă Franția și Rusia, au stercit în mine aceea dorința, ca să-ți confer ordinul împărătesc al Sfintului Andrei, ale cărui insignii Ți-se predau D-Tate deodată au această scrisoare. Pentru mine este un moment extraordinar de plăcut, că pot să-ți dau D-Tate această dovadă a stimei mele mari în așa timp, când deplina concordie, ce atât de norocos se menține între Franția și Rusia, mai mult decât o-icând poate să exercite influența binefăcătoare nu numai asupra intereselor lor nemijlocite, ci și asupra menținerii păcii generale, care deopotrivă o purtam în inima noastră.

„Petrec cu adevărată interesare succesul strălucitei expoziții, de care Franția mândră poate fi cu drept cuvânt și poate e de prisos să exprim acel sincer regret al meu, pe care eu și împărăteasa îl simțim, că în acest moment nu putem să vizităm Parisul. Dar parte luând din depărtare ca și din apropiere la toate, ce privesc Franția, — cu cea mai mare bucurie salutăm tot ce poate fi spre binele și gloria Franției.”

Răsboiul buro-englez.

Privitor la răsboiul acesta, eată telegramele din urmă:

BRUXELLA, 6 Sep. Van Boschotten secretarul agenției Transvaalului, care tocmai acum s'a întors din patrie, zice că Burii departe de a fi obosiți, dar' luptă curajos și au nădejde să învingă.

Burii au încungiurat acum cetatea Ladybrand. Ei au tunuri cu densitate ear' Englezii din cetate n'au tunuri.

PRETORIA, 6 Sept. Generalul Delarey se zice că ar fi murit în război ce a primit în lupta de la Elandsriver.

LONDRA, 5 Sept. După informațiunile agenției Reuter, Burii sub conducerea lui De Wett, au atacat linia ferată din Oranje, și aproape de Kronstadt (spre nord și sud) au stricat-o în două părți ear' pe Englezii i au pus pe goană, luând astfel de la Englezii 19 vagoane pline cu de ale mâncării și 25 vagoane pline cu muniții. Duminecă a fost o mare panică în Bloemfontaine, deoarece ce sosise acolo vestea că lângă Tabanehu s'au ivit trupe bure. Generalul Hamilton a fost trimis să îi oprească a înainta. Intre apaduct și Tabanehu a și fost o luptă crâncenă.

(Unde probabil Englezii ear' au suferit înfrângere, dar' li-e rușine s'o mărturisească, căci dacă ar fi bătut ei pe Burii, desigur ar vesti o. Red)

Răsboiul din China.

Pe când între marile puteri se vorbeste de modalitățile pentru încheierea păcii cu China, așa fel, ca integritatea a esteia să rămână neatinsă, — veștile mai nou spun, că atât împărăteasa, cât și împăratul Chinei stăruie acum să continue răsboiul sângeros în contra Europei.

Ca știri mai noue înregistrăm următoarele:

Cu data 6 Septembrie n. se înregistrează din Shanghai: Impăratul chininez a edat un edict și apoi împreună cu împărăteasa regentă a părăsit Pekinul, după-ee au văzut, că viața acolo este în primejdie. În acest edict împăratul provoacă pe vice-regi, ca să gata de-a răsbuna violențele săvârșite marile puteri împotriva Chinei; să cruteze trupe, pentru ca cu atât mai mare putere armată să fie gata de-a purta lupta.

Cu aceeași dată se depeșează Londra:

Un „Standard” i-se raportează din Shanghai cu data de 4 Septembrie: Generalul din Ciangfu a sosit cu 5000 oameni la granița provinciei Santung. Vestea despre căderea Pekingului în mâinile Europeenilor însă, cea mai mare parte din oamenii săi a fugit; ear' cealaltă parte plecat spre Apus, ca să se alătore la împărăteasa văduvă.

Cu data 5 Septembrie se anunță din Honkong, că în Canton sunt mari tulburări cari cresc pe zi ce trece. În felul cum constituie comitetul chinez pentru pace, foile privesc o dovadă despre aroganța schimbată a împărătesei văduve și o nouă ofensă la adresa Europei.

Din Londra cu data de 6 Septembrie se depeșează:

Vice-regele Li-Hung-Ciang a în cunoștiință pe consulii străini din Shanghai, că Rusia necondiționat asigurată, că nu va concede diviziuni teritoriale a Chinei.

ULTIME ȘTIIRI.

Londra, 6 Septembrie. După știri sosite aici, Impăratul Wilhelm al Germaniei în curând va face o vizită Țarului Rusiei. Se crede că această vizită ar sta în legătură cu chestia chinneză.

Catastrofă pe Dunăre.

Orșova, 6 Septembrie. O nenorocire groaznică s'a întâmplat ieri după amiază pe Dunăre în apropiere de Cladova în vapoarele sârbes: „Negotin”, care trăgea după sine pe Dunăre în sus patru șleperi, s'a întâmplat o explozie moartea, care a nimicit vaporul și a pricinuit moartea mai multora din personalul aceuia. Un căpitan (Bozarović), un controlor, doi cârmaci, mașinistul, patru matrozi și patru fochiști cu trupurile strivite în urma exploziei — și au găsit moartea în valurile apei. Dintre toți un singur cârmac Obadici a putut să-și scape viața. Vaporul sfărâmat în mii de bucăți, se află în fundul fluviului, împreună cu cadavrele nenorociților, dintre cari până acum numai cinci au fost găsite ieri seara. Cu acest privilegiu a suferit nafragiul și vaporul „Miloș”, încercat cu porumb (cucuruz), ear' s'a scufundat cu totul. Numai cele patru șleperi au putut să scape și aduse până la Orșova. Paguba se urcă peste 200 000 coroane.

Bannotele nouă de 20 coroane.

Viena, 6 Septembrie. Consiliul dirijant „Băncii Austro-Ungare” în ședința de azi a hotărât, ca în 20 Septembrie n. să înceapă distribuția bannotelor nouă de 20 coroane atât la cele două institute principale, cât și la toate filialele. — S'a hotărât totodată punerea în circulație și a bannotelor de 10 coroane; dar acestea numai mai târziu vor: urma pe cele de 20 coroane.

Fundațiunea lui Gozdu.

Sesiunea de toamnă a reprezentanței „Fundațiunii lui Gozdu“ s'a încheiat Sâmbătă în 1 Septembrie n. Obiectul principal a sesiunii de toamnă este votarea stipendiilor.

Numerul concurenților a fost și de astădată mare.

Defectuoase au fost 74 de cereri cari din capul locului nu s'au putut considera.

Este lucru neexplicabil, că cei ce reflectează la stipendiu nu cetesc nici măcar concursul, ca să cunoască condițiile dela cari depinde considerarea cererii lor.

Numerul total al stipendiștilor lui Gozdu este astăzi:

Rigoroșanți în drepturi și medicină . . .	29.
Juriști	48.
Mediciniști	12.
Filosoși	11.
Tehniciști	10.
Montaniști și silvicultori	5.
La academia comercială	4.
Agronomiști	1.
Cadeți	7.
La școlile medii	11.
Total: 138.	

Intre cari considerând, că între universitarii cei noi se află 4 foști stipendiști, în școlile medii, și că rigoroșanții noi încă au fost stipendiști vechi, numărul stipendiștilor noi este de 39, un număr foarte considerabil.

În anul expirat au devenit doctori 11 stipendiști, și anume 10 doctori în drepturi și 1 doctor în medicină.

Pe anul școlariu 1900/1901 s'au votat stipendiile următorilor studenți:

a) Pentru drepturi:

1. Sebastian Brăduș, Petroșeni 600 Cor.	
2. Iuliu Luchici, Light	400 .
3. Ioan Vespa	400 .
4. Nerva Oncu, Rîșca	400 .
5. Petru Bulzan, Făchet	400 .
6. Antoniu Bălăciu, Ohaba	400 .
7. Ilie Grosșan, Sasca	400 .
8. Petru Ștefanovici, B. Monostur 400 .	
9. Augustin Andrei, Corneni	400 .
10. Romulus Papp, Orade	400 .
11. Ioan Stoian, Sintești	400 .
12. George Draga, Cacova	400 .
13. Nicolae Cristea, Ozna	400 .
14. Corneliu Grosșoran	400 .
15. Ioan Matiu,	400 .

b) Pentru medicină:

1. Aurel Ijaș, Lăgoș	500 .
2. Dimitrie Popa, Tâșfal	500 .

c) Pentru tehnică:

1. Dumitru Frânc, Pocumbaș	600 .
2. Coriolan Grădinaru	600 .
3. Octavian Papp, Bșiaș	600 .
4. George Lupșa, Mîhăiești	600 .
5. Valeriu Ghibu, Sibiu	600 .

d) Pentru filosofie:

1. Ilie Nișea, Turchez	500 .
2. Ioan Lupșa, Seliște	500 .
3. Traian Săciu, Ot-Bogata	500 .
4. Octavian Goga, Reșinar	500 .

e) Pentru montanistică și silvicultură:

1. Traian Iarca, Brașov	400 .
2. Alexiu Mustean Oravița	400 .

f) Pentru academia comercială:

1. Cristian Liuba, Măldan	500 .
2. Mihai Filip, Pesac	500 .

g) La diferite facultăți:

1. Adrian Cristea, Sibiu pentru agronomia din München	600 .
---	-------

h) Pentru cadeți:

1. Nicolae Benția, Sibiu	400 .
2. Romulus Brotea, Mateiaș	400 .
3. Ioan Sălăgian, Cheica rom	400 .

i) Pentru școlile medii:

1. Mihail Bondor Orade	240 .
2. Nicolae Zepeneag, Măhadia	240 .
3. Aureliu Căndea, Avrig	240 .
4. George Mather, Sibiu	240 .

k) Pentru gimnaziul inferior:

1. Valeriu Dem. Muscaș, Nădlab 120 .	
--------------------------------------	--

D'ale sodaliilor români.

(Din memoriile lui N. Cristea. *)

Retornat în patrie din străinătate, în toamna anului 1867, am ocupat postul de profesor în seminarul „Andreian“ din Sibiu.eram ocupat de ajuns, pentru că propuneam în două secțiuni: în cea teologică și în cea pedagogică. Mai făceam și serviciul de publicist, dând ajutor redacțiunii „Telegrafului Român“. După ce în toamna anului 1865, am devenit redactor al „T. R.“ eram, ce e drept, ocupat și atunci. Însă ca publicist ex professo, vrând nevrând trebuia să mă fac și mai familiar de cum eram cu soarta poporului român în taste direcțiunile. Politica poporului român pretindea aceasta. Pentru că a lucra în ale politicii unui popor, fără de a avea cunoștință despre părțile constitutive ale organismului lui, este egal cu practicarea medicinării din partea unui medic, care n'are idee despre părțile constitutive ale organismului omenesc.

Poporul nostru se constituia în cele două decenii după 1848 din țărani, cari se subimpărțeau în agricultori, păstori și zidari; din învățători și preoți și din funcționari publici ai statului. Comerțianții erau foarte reduși la număr și la anumite localități. Tot așa și meseriași.

Meseriile în înțelesul modern, abia începuseră a se domicilia și între Români. Nu că doar Români nu ar avea aplecare spre meserii. Românii agricultori din timpuri foarte depărtate își era nu numai producător de material brut ci și confecționator. Își făcea el însuși încălțăminte (sandalele, opincile), el își gătea din căneșă și din inul sămănate, cultivate și preparate de el, pânza pentru tot felul de albituri; el își gătea din lăna oilor sale noițe și pășură, pentru-ca să facă din ea cioc, cioareci, suman, țundră, bubou, șurțe, cătrînțe; el din piei de oaie și de miel își gătea cojoc, piopțar, căciulă. Puțin mai rămâne din încălțăminte românească să se adauge din partea părierului, curelarului, ciobotarului și a pânzarului de profesie, fiind că Românii și Românele erau meseriași din firea lor. Când înceta lucrul la câmp, se începeau lucrările în casă, care îmbrăcau casa și familia, încât din piață era foarte puțin de adăus. Până și unealta de lucru, în parte mare se confecționau în casele Românilor rustici. Numai fărâșia era străină de firea românească, pentru că, după obiceiul țării, în parte mare aceasta era rezervată țigănilor și, grași, dar fărâșia așa era considerată, de meserie țigănească.

Din cunoștința aceasta și din convingerea, că în timpul de față după trebuințele cele pretinse de spiritul modern al timpului un popor compas numai din rustici și din funcționari, nu poate avea destulă putere de viață, am cogitat ce ar fi de făcut, ca și poporul nostru să ajungă la indispenșabila putere de viață.

Am pus la o parte cu totul alurele „aristocratice“, care începuseră a se vîrli în societatea noastră română, și care destul de curios în contrast cu majoritatea poporului, de care străinii zice că e popor inteligent, începuse a se numi pe sine „inteligentă“, am cogitat a mă învîrli printre clasele mai inferioare ale societății noastre și am aflat, că preoți deștepți și cu iubire de popor au început a îndemna pe părinți a-și da copii la meserii de acele la care poporul ca atare, nu ajunsese, ca să poată în-

deplini trebuințele sale cu așa numita industrie de casă.

Însă ce să vezi?

Fiind-că Românii noștri, în timpul prvil gurilor, nu era permis să exerciteze și să cultive meserii, spiritul acesta nefericit din patria noastră și mai nefericită, a trăit și peste desființarea privilegiilor până în deceniul al 7-lea al secolului al XIX. Moise Albu, de naștere din Apoldul-român, abia în 1860 după petițiune, până la Locotenența c. r. din Sibiu, a căpătat dreptul de a-și practica meseria de pantofar în Sibiu.

Spiritul nefericit din timpul și mai nefericitelor privilegiilor, în forme diverse trăsește și în ziua de astăzi. Mulți copii de ai Românilor îmbrățișează cariera de meseriaș. Care are norocul să dea de un om al lui Dumnezeu, fie Sas, fie Ungur, în timp scurt se face om din el. Sunt însă și oameni de aceia, cari exploatează pe învățacei 3—4 ani de zile, folosindu-l la toate trebuințele casnice. În urmă îi face traiul insuportabil și-l silește să părăsească meseria.

Sunt și alte feluri de casuri, care zădărnicesc sau îngreunează ajungerea la țintă sănătoasă în ceea ce privește promovarea meseriilor la Români. Și dacă lucruri de aceste se întâmplă și acum, cu atât mai dese erau întâmplările de totul acesta înainte de aceasta cu 32 de ani.

Văzând toate aceste și având temere, că și cei norocoși, cari es deasupra necazului și ajung sodali și măiestri chiar, lăsați în mâna sorții, pot rămânea meseriași buni, dar se pot înstrăina de naționalitatea lor, m'am cogitat: cum s'ar putea, ca Români în diverse centre, să ajungă să aibă și să-și păstreze măiestrii lor, cari în cele din urmă, să crească în spirit românesc meseriași neinfluențați, nici într'o privință, de tradițiunile spiritului din timpul privilegiilor. M'am cogitat mai departe: cum și ce ar fi de făcut, ca nimeni a dintre meseriași români să nu se înstrăineze de naționalitatea lor.

După-ce m'am convins, că în cetatea Sibifului, între Români, elemente de a face ceva sunt, am cogitat a pregăti terenul prin articoli scriși în ziare. Și convingându-mă că scopul către care mă gândeam, numai pe calea însoțirii sau a Reuniunii se poate ajunge, m'am pus în înțelegere cu câți meseriași făcusem cunoștință. În urmă m'am invitat pe toți la o conferință. Aceasta, cu concesiunea Excel. Sale arhiepiscopului și metropolitului Andreia Bar. de Șagaba, care s'a bucurat de întreprinderea mea, s'a ținut într'o sală a seminarului archiepiscopian. În această primă ședință s'a decis compunerea statutelor, care aveau să se dezbată și subserie de toți aderenții la Reuniunea ce era să se înființeze.

În două ședințe s'au dezbătut statutele și apoi prin magistratul din Sibiu s'au așternut guvernului reg. din Cluj.

Partea primă a acestei întreprinderi și-a aflat finalizarea cu ziua dela 23 Aprilie (5 Maiu) 1867, când Reuniunea sodaliilor români, cea dintâiu de felul acesta între Români, s'a constituit, pe baza statutelor aprobate de guvernul reg. din Cluj, în adunarea ținută în sala cea mare a seminarului Andreian.

Dacă Românii cei vechi ziceau, și după ei toate popoarele moderne zic: toate începuturile sunt grele, cu trebuie să zice, că în cazul nostru greutatea s'a început de la punerea în lucrare a Reuniunii încoace, adecă după început.

Membrii, în cea mai mare parte oameni săraci, aveau să se lupte cu diverse neajunsuri, între cari felurite concurențe. Ei nu erau nici într'o privință egali cu membrii celorlalte Reuniuni, cari numărau zeci și sute de ani dela întemeierea lor. Ei, după cum se zice, au trebuit după-cum zice poporul nostru, să spargă țelina. Și nu era ușor pentru dînșii, după-ce, lumându-se, la-a trebuit local afară de seminar și mai târziu, după-ce, nu s'au mai putut bucura de beneficiul P. D. Cunțan, care, ani de-a-

lindul, a condus și instruit în cântări gratuit, au trebuit să țină magistrul plătit. Numai prelegerile au fost gratuite.

Puse toate aceste pe hârtie cetitorului nu i s'ar părè așa de grele, însă când cineva își închipuiește mișcarea greoaie a unei corporațiuni din elemente cu felurite temperamente și educații, espuse une-ori la șapte ispititoare din afară de Reuniune, greutatea se înalță ca un munte colosal.

Istoricul Reuniunii, dacă va veni oarecând să deschidă paginile și să arde cum au decurs, an de an, lucrările, ar arde, că dacă am atins cu accent greutatea dela începutul activității Reuniunii încoace, n'am zis prea mult, mai curând prea puțin, când așa începe și eu Tantae molis erat... român condere reunionem.

Cu toate aceste Reuniunea în anul al 11-lea dela înființarea ei s'a avântat la însemnătatea de a putea sta alături cu Reuniunile surorii ale celorlalte naționalități din cetatea Sibifului. Mai mult. După o trudă oboșitoare și constătoare, în al 25-lea an al existenței sale, Reuniunea a pășit înaintea publicului cu o expozițiune admirată și de străini.

Reuniunea, sper, că-și va da toată silința ca acest eveniment să nu se îngroape pe veci în arhivul său, ci-l va pune într'o lumină cât de puternică, ca generațiunile de față să aibă o suveniră plăcută în tot timpul vieții sale. Ear generațiunile viitoare să aibă cu un impuls mai mult pentru fapte și mari și mai mărețe în felul cum a fost fapta Reuniunii sodaliilor români din Sibiu în toamna anului 1892: exemple vii de îndemnuri noue pentru progrese noue.

Istoricul detaliat al expozițiunii din 1892, ar trebui să nu lipsească din analele Reuniunii. Istoricul în felul acesta ar fi o icoană cu color purarea vii despre adevărul, că din perseverență încoțesc, răsar și cresc laurii, cari mai târziu constituie cununa nevastăjată a victoriei.

Sibiu, 1 Ianuarie 1900.

Nicolae Cristea,
presid. onor.

Neguțătorii noștri.

Din Valea Almajului.

Sunt peste 20 de ani, decând fruntașii acestui ținut se frământă cu gândul să deschidă pentru trebuințele populațiunii o casă de păstrare. Sa făcut multă vorbă, și durere, pentru mult timp numai vorbă, până când pentru dumerirea publicului totuși s'a făcut ceva,—s'au tipărit prospectele—atăt, și mai mult nimic. Târziu am putut deslega enigma opăcelei, că adecă cei intrați la luptă, oameni destul de români și onorabili, dar cu mâini legate, căci erau funcționari de stat — poate că își vor fi zis, decât oia să facă ied, mai bine stearpă. În această trăgănare însă o casă de păstrare germană din Caransebeș, prin câți-va slujbași de ai statului angajază vre-o 7—8 neguțatori almăjani și, spre mirarea noastră, pe tăcute și iute-iute se pune la cale nu car, la care se înjugă Almajani — se înțelege, cei prinși — să tragă pentru cei 7—8 neguțatori! ah de unde, pentru domni cu patent! Mulțămita bărbaților noștri din B.-pesta, Sibiu și alte centre văzând isprava patentărilor, ne puserăm serios pe picioare și nu pe tăcute, nu la întunec, nu ca clică, ci cu ajutorul întreg poporului, fără deosebire de stare, după multe și mari pedeci, la lumina zilei deschiserăm și noi institutul „Nera“, pentru-că, sirmama,

*) Extras din Anuarul ce dl V. Fordășianu a pus sub tipar.

fata noastră „Almajana“, spre durerea noastră, numai după nume mai credem că e a noastră; — după trup și suflet, dinsa nu mai era a noastră, căci mai vorbea și o limbă de noi cu totul străină, precum se întâmplă cu toate fețele noastre măritate la străini: — la dinsa nu mai puteam conta. Ce să mai vedem însă? „Almajana“ este numai pentru cei ce trag la carul ei, pentru cei ce descarcă carul, este însă „Alma“; nu-i invidiem.

Noi mai vedeam încă un teren întelenit, și adevărat cel al comerțului, pentru a cărui înflorire credeam a face bine, dacă vom angaja toți neguțătorii din Almaj, pentru a face un mare deposit de mărfuri în centru, la Bozovici, de unde să fie alimentate toate bolțile oamenilor noștri negustori; unde sunt, să fie și mai departe susținuți, și unde nu sunt, să fie puși. Cu această cale credem a sevrși cel mai bun lucru, prin ceea ce s'ar deschide comerțului un avânt, neguțătorilor mijloace și poporul folosească, și mai pe sus de toate noi credem, că acest mijloc e folositor în rindul prim negustorilor, mijloc, care unindu-ne, pe toți ne va consolida.

Ce să vedem însă? Neguțătorii din Bozovici și încă câți-va de pe sate, cu o îndărătnicie vrednică de alte lucruri mai bune ne stângenesc toată întreprinderea, și astfel cu Bozovicu s'a isprăvit.

La Gerboveț neguțătorii P. Strain prin ușurință, și jidanul S. ajunge la crasă, ear poporul, pentru a preveni pe jidan, pune la cale o societate comercială.

La Prilipeț dl Osiecki, ajuns la stare bună, ales ca director la banca „Almajana“ sau „Alma“, se aruncă cu totul în apele domnilor și se instrăinează de popor, ear poporul ca răspuns, înființează societatea comercială „Prilipciana“.

A venit în Bozovici jidanul, și a luat în mână în scurt timp tot comerțul din Almaj, căci nu numai că a pus la o parte pe neguțătorii din Bozovici, dar chiar pe la sate a înființat

filiale. Nu am auzit măcar un singur țipet ori glas de protest din partea neguțătorilor baștinași, ba ei încă merg cu mic cu mare să tămăzeze pe dl Ițig. A fost destul însă să se înființeze „Gerboviciana“ și „Prilipciana“, pentru-ca să urle vîzduhul de țipete și proteste, ba pe ziua de 2 Septemvrie neguțătorii noștri sunt conchemați la Bozovici, pentru a judeca la pierdere — după vorba lor — otrava societăților comerciale.

Eu nu voi aminti de astă-dată isprăvile unor neguțătorii de ai noștri — puși coadă la topor — pentru a ne pune pedeci la înființarea băncii „Nera“; nu laudele lor pentru „Alma“ și columnele pentru „Nera“ chiar și atunci, când „Alma“ arată un venit de 6 000 față de „Nera“ cu 10.000; nu voi aminti de durerea noastră pentru-că neguțătorii noștri au aflat de bine a se desbina de noi pentru a servi... patentajilor.

De astă-dată voese numai să atrag atențiunea dlor neguțătorii la adunarea dlor dela 2 Septemvrie, ca să judece serios. Este oare bine și folositor pentru dlor, dacă împing paciența noastră până la extrem?

Este în interesul dlor a se rupe cu totul de popor? Inceapă dlor și vom sîrși noi; să nu uite însă, că toți cei-ce au sîmănat vînt, au secerat furtună. — Vom fi la loc.

Almajanul.

DIN BLAJ.

(Correspondență particulară.)

Concert. În 1 Septemvrie a. c. am fost atât de fericit de-a pute și eu lua parte la „Concertul“ italian dat de nepoții din Milano ai soției dñului Teodor Onișor, dñul Azzo Albertoni cu soția sa Emilia, în sala cea mare a „Universului“ din Blaj, la care a asistat mai tot publicul inteligent din loc și giur, afară de maghiari.

Artistul eșind pe scenă, a fost salutat cu aplauze furtunoase și strigăte — „Trăiască!“ „E viva!“

După aceea s'a așezat pe scaun la pian și a început a-și executa primul act din program cu o rară dibăcie.

După o pauză de 5 minute a apărut pe scenă cu soția sa dragă lașă complimen-

tând și salutând grațios publicul, care îi primi cu nefinite aplauze și strigăte de „E viva!“ „Trăiască!“

Dna Albertoni e înaltă, bine făcută și frumoasă, cu părul blond. A cântat din opera „Cavaleria rusticana“ de Mascagni, acompaniată de soțul ei.

Artistă are o voce curată, dulce, plăcută și puternică de sopran, cu care a excelat. Aa fost mai de multe ori prin aplauze rechemată pe scenă și în loc de 3 — conform programului, au trebuit să cânte 6 bucați de opere.

Aplaudat a fost și dñul Ioan Vancea, maturisunt, care a declamat.

În fine s'au cântat „Tănavale, Fantasia“ de dñul concertist Azzo Albertoni, care fu cu o adâncă tăcere și încordare ascultat de tot publicul; după finire fu mult aplaudat.

După concert — juminea universitară română din Blaj — la moment a arangat joc, la care au luat parte și dña și dñul Albertoni până la ora 1 și jura după miezul nopții și întreg publicul s'a dus încântat și mulțumit. — Trăiască frații noștri artiști!

Slujbași răi.

Rădmănești, 20 Aug. v. 1900.

În prețitul nostru jurnal „Tăbuna Poporului“ din Arad am citit mai în sepiet mîna trecută, că în vece comună din comitatul Bihorului s'ar fi aflat niște domni notari, juzi sau D-zeu știe ce, cari ar stii poporul de acolo, ca să solvească o taxă oare-care, prin care apoi poate călca grăul în giurul casei sale și-a aduce fânul acasă de la cîmp.

Îmi iau îndrăzneală a răspunde, că da: și acuma în comuna Rădmănești se află asemenea un jude fără suflet, așa zicînd un ad vîrat păgîn, care stăruie la ruinarea poporului asupra căruia domnește de vre-o 15—16 ani prin puterea Măriei Sale Hirsch Béla, fibirul din Bălinț.

În vara aceasta a chemat comuna întregă la casa comună, unde erau înșirate niște coale de hîrle goale și în care a ordonat Măria Sa judele să se subscrie totinsul, căci numai așa vor pute treiera grăul acasă, și numai așa îl vor pute aduce acasă asemenea și fânul, adevărat dacă vor subscrie acele coale și dacă vor solve o taxă de 54 cr.

Acest jude fără milă, fiind și ginere preotului local Partoșie Popovici, a a us biata comună la sapa de lemu, punîndu-se amîndei atât în comitetul comunei politice, cât și în comitetul bisericesc, și așa de-o gră-

madă de ani au despoiat biata comună. Acum însă spre rușinea lor și cu ajutorul nostru l'am scos chiar așa precum a scos Isus vînzătorii din biserică; prin urmare s'a curățit aierul, și am ales tot oamenii vrednici și de omenie, cari doresc binele și fericirea comunei; ear' nu gîndiu, după-aceia s'a exprimat Măria Sa notarul cercului din Bara, Vasile Caba, Român și crescut cu păne românească și încă fiu de învățator, care asemenea a partaș cu Măria Sa judele comunal din Rădmănești, N Rista Popa, ca numai cu gendarmii fac și aduc la cale voința lor. Asomenea la alegere de învățatori aduc gendarmi, precum au făcut la 13/26 August a. c., când s'a ținut alegerea de învățator. Cu un cuvînt, numai cu puterea fac toate ca să fie pe ales.

De aș sta a povesti faptele acestor oameni rei căte au făcut și fac, mi-ar trebui mai multe luni, însă și a ceea la rîndul lor mă voiu nîsul a le arăta jumii că și ce chip sunt despoiați bieții Români de niște cococi.

Atîta deocamîlă.

N. A.

Comoara de aur.

— Povește igienice și de scăparea vieții, scris în înțelesul și pentru folosul țărânului românesc —

De

Iuliu Bugnariu Sălăuțanul.

Motto: Sănătatea pînă la un punct este în interesul nostru.

(Continuare.) (C. 84. 8)

Tractarea cu bolnavii.

Este de lipsă, ea bolnavul să se călănească liniștit; deci este de a se feri de tot agotatul, ce l'ar pute supăra. Nu este iertat să sberăm cătră ei, să-l irităm, și trebuie încunjurat tot, ce l'ar cări durerea și l'ar pute cauza neînșite.

Niciri nu este mai mare lipsă de că răfenie, ca și la bolnavi sau morboși. Așa dă este foarte nepotrivită lăsa pe morbos în pă necurat și cu vesminte necurate. Din contră de căte ori numai se poate, trebuie să schimbăm vestmintele de pat și schimbările lui. Dar tot-deauna trebuie să grijim ca să nu se răzească.

Mult năceaz le cauzează morboșilor și acea dătină rea, că cei săaștoși li învîlemprea din grosul cu țoluri (în cap le pun năfrâni groase sau cușme, ce deosebire la morboșii de vîrsat), crezînd că numai prin acudare multă se poate pune pedec la tot năceazul. În privința aceasta trebuie să

Poesii populare.

(Din Bihor.)

Colo susuț pe cetate
Se bat două frunze late;
D'acelea nu-s frunze late,
Ci se bat două surate,
Pentr'un căne de fecior,
Stau gata de se omor,
Ua htdă, de găzdac,
Alta mândră, de sărac;
Cea mai htdă de găzdac.
Tot așa i-se ruga:

„Ia-mă voinic, ia-mă dragă,
Că taica și-o da cu mine
Un căruț cu patru boi
Ș'o stănu mare de oi.“
„Lua-te-ăș, fată lua,
D'ai un frate, pușcaș mare,
Tu dacă te-i supăra,
El pe mine m'a pușca.
Da du-te, fată, n grădină,
În grădina cea ngrădită,

Cu nuele de răchită,
Este un măr rotelat,
Cu un șerpoi spenzurat,
Și din gură pară i cură,
Din coadă sânge-i picură.
Tu ține păharu
Să cure d'amaru.

Frata-tău-i pe câmpuri,
Pe câmpuri și la pluguri
Și el vine ostenit,
Ostenit și obosit,
Și o cere apă rece,
Ear tu fată-l otrăvește.“
Frata său din cîmp venia,
Cătră soru-sa grăia:

„Hoi, soră, soruța mea!
Dă-mi un păhar d'apă rece,
Doară căldura mi o trece.“

„Măi frate, frățuțul meu,
N'ai bē vin din nunta mea?“
„Cum să nu beau sora mea!
Vai, soră, soruța mea,
Că bun vin tu mi-ai gătat,
Inima'n mine-a crepat.“
Ia-mă, voinic, ia-mă dragă.“
Lua-te-ăș, fată lua,

Da num'un frate-ai d'avut,
Ș'acela l'ai omerit,
Și tu de te-i mânia,
Și cu mine-i face-ășa.

Pe dealul de siminic,
Mere-o*) fată ș'un voinic;
Voinicul me*) fluierând,
Fata mere tot plîngînd.
—Fată, ce plîngi d'atîta?
—Taci, voinic, nu mă ntrebal

Pentru ochișorii tăi,
Imi lăsași părinții mei,
Lăsași frați, lăsași surori,
Lăsași grădină cu flori.

Frunză verde după baltă,
Postu-mi-o și bine-odată.
Frunză verde du ă tēu,
Dar' acum din rēu mai rēu.

Nevasta cu bărbat mândru
D'ăsterne-și patu plîngînd;
Nevasta cu bărbat htd
D'ăsterne-și patu rizînd.

*) merge.

Tot d'aceea mi-o fost dor,
Să vîd mîntea fetelor.

Pe părau cu lemne verzi,
Mere mândra cu scoverzi,
Cu scoverzi n chescheneu,
Le duce la badea sēu.

Mult mă muștră măicuța,
Că mi-i dragă ulița.
Eu spusăi măicuței mele:
—Hoi, măicuța, draga mea,
Cui-i dragă ulița,
Pieră'n fune spenzurat,
În fune de tăietel,
În coadă de pîtrinjel.

Frunză verde de pe dos,
Bate-l, Doamne, omu prost,
Mult mă ntreabă, unde am fost?
Nu vede, sară-i ochii,
Că umblu ca oamenii.

Frunză verde de pe rit,
Bate-l, Doamne, omu htd,
Nici la moară n'are rind;
Eară cela mai frumos,
Cum ajunge bag'n coș.

cerem pînă la medicului, și să-l or da di
rectivă să ne fie simțul comun al morbo-
sului. Preste tot însă să nu se uite obser-
varea noastră, ca să ne reținem de la învî-
huri prea multe, mai ales dacă morbosul
nu se poate bine sub ele. Lucrul de căpe-
tenie este: ținerea caldă a picioarelor.

Ce stinge usudarea — dacă e de lipsă
și o provocăm — e mai bine, ca în atari
casuri să dam morbosului zamă de flori de
leu ori de soe, lăduleță cu zahăr, decât
beuturi inferbentatoate, d. e. vin fierț și
amestecat cu arome (ardei, piperiu), po-
care foarte mulți îl socotesc de singura
lor mîncă și astfel li întrebunț-oza la
toate morburile de cari sunt atacați; prin
aceasta ei se joacă cu viața, pentru că pot
căpeta morburii ca mult mai grele.

Nutrirea bolnavului.

Cele mai multe morburii, cu deosebire
la început, sunt înarunțate cu pierderea
apetitului (pofta de mîncare). Insuși sto-
machul respinge a lăsa-ori mîncările, pe cari
le-a consumat morbosul, fără de lipsă. A
îndopa pe morbos în atari casuri cu tot fel-
ul de mîncări, mai mult strică, decât
ajută; pentru-că nu aceea ne nutrește, ce
băgăm în gură, ci aceea ce putem mistui.

În astfel de îngrăjurări să ascultăm
sfatul medicului și să urmăim cu strictețe
învățăturile lui.

Numărul mare al recăderilor în mor-
buri provine din neobservarea acestor în-
vățături.

Vinderea, tămăduirea.

Este o rătăcire a crede, că scă-
pînd din morb, totdeauna și îndată după
acesta urmează starea sanitară, și că, după-
ce odăta au încetat durerile, numai decât
poate relințarea morbosul la modul de vie-
țuire, la ocupațiunea sa de mai înainte.
Dar nu așa stă lucrul. Trece multe săptămîni,
pînă-ee revine starea sanitară de mai
înainte. Aceasta este perioada tămăduirii sau a re-
înălțării. Chiar și aceia, cari s'au vindecat
deja, să fie băgători de seamă la eșirea a-
lară; să se îmbrace cu haine călduroase,
să trăiască foarte cumpătat și să îndepli-
nescă numai lucruri amăsurate puterilor
lor.

Prejudiciu și superstiții.

Adese-ori morbosii cad jertfă la multe
feluri de prejudicii și superstiții. Cu deo-
sebite despre morburile copiilor domnesc
cele mai multe prejudicii și superstiții.
O mare parte dintre păcîți cred, că
cele mai multe morburii de acestea provin
din creșterea dinților, și hotărăsc și se liniș-
tesc cu aceea, că contra rului nu este ni-
mie de făcut. În chipul acesta mor mulți
copii, pentru-că li se neglije curarea. Alți
păcîți carăși reduc toate morburile la lim-

brici și ori trebuie, ori nu trebuie, îndoapă
pe copil cu lacuri de limbrici. Mulți dau
crezîmînt acelei credințe deșerte, că d. e.
pentru aceea e merbos copilul, pentru-că
l'a deochest cineva; pe atare copil' apoi
vreau să-l tămăduiască cu apă descîntată
în cărbuni.

Isoroi comun al tuturor prejuiciilor
și superstițiilor este napriceperea, nești-
ința. Pentru aceea, cine învață, acela nu va
da crezîmînt prejucțiilor și superstițiilor,
ci ascultînd de mintea sănătoasă, va încun-
giura primejliile provenitoare din acestea.

Descîntătoarele, vrăjitoarele.

Dar mai mult năcaz cauzoază oame-
nilor morboși așa numitele descîntătoare,
femei vrăjitoare, cari știu recomanda câte-
ceva împotriva a tot felul de morburii. Pro-
mistuniile bizare și linguşirile orbitoare ale
acestora pe mulți li s'gudue. Însă morburile
sunt foarte numeroase, natura și cauzele lor
foarte diferite, modurile de combatere foarte
gingașe și așa cu vindecarea acestora se pot
ocupa numai și numai medicii intelapți.

Nu se prea procopsește acel nebuna-
tec, care își duce orologiul spre reparare
la ciobotar, care voește să și mobileze casa
cu eroitorul, pentru-că fie cine știe, că cine
ce măiestrie a învățat și deprins, la aceea
se pricepe.

Deci să ne ferim de descîntătoare sau
vrăjitoare!

Nefericiri escapte pe neașteptate.

Adese-ori se întîmplă, că pe om îl
ajung nefericiri escapte pe neașteptate, fără
veste. Și chiar în aceste casuri, dar cu
deosebire în acelea, în cari e lipsă de ajutor
grabnic, — cea mai mică întârziere și aște-
ptare se învîrte pe lângă viața omului.
Deci este de trebuință, ca fie cine să cu-
noască și să știe aplica aceste regale de-
spre scăparea vieții, conform cărora dato-
rința noastră față de deapropoale ne impune
a da ajutor nefericitului — și pînă la sosirea
medicului.

Căderea, picarea.

În nenepirile escapte din cădere cea
mai mică e lovitura, turtirea sau sfîrmarea
și umflătura, născută în urma adunării sân-
gului rău sub piele. Împotriva acestora e
de ajuns îmblojirea stăruitoare cu vestminte
udate bine în apă.

Dacă nefericitul a căzut pe vîrfu-
l capului, sau dacă căzînd din înălțime i-
l'au detunat creierii și în măsură, mai mică ori
mai mare, și-a pierdut conștiința, — să-l
culecăm în poziție orizontală, să-l s'ropim
cu oțet tare, sau să-i ținem cu îngrijire
sub nas o sticlă cu amoniac, pe care din
timp în timp să oîndepărtăm (de sub nas).
Și când și-a recăstigat conștiința, dar în cap
tot mai simte amețeli, — să-i dăm cafea
negă slabuță, ori vin cu apă.

(Va urma.)

**De la „Reuniunea meseriașilor“
din Seliște.**

Fiind din partea mai multora în-
trebat, care a fost cauza că am fost eschis
din „Reuniunea meseriașilor din Seliște“,
viu pe această cale a răspunde următoarele:

Toideanza 'mi a plăcut a luera pentru
biudele neamului românesc după cât mă
iartă modestele mele puteri; am cercetat
de mai multe ori adunările ce se făceau
obiicnuit pe la reuniunea meseriașilor din
loc, deși nu eram încă membru.

Pe la jumătatea anului trecut, fiind
îmbiat în mai multe rînduri din partea
dlui președinte Dumitru Banciu, farmacist,
a mă înscrie și eu între membrii reuniunii
meseriașilor, l'am ascultat și m'am făcut
membru. După jumătate an, fiind adunarea
generală, am fost ales ca membru suplent
la comitetul reuniunii, pentru care lucru
numai mulțumită pot aduce colegilor cari
m'au ales.

Deși gândul și stăruința mea este, a
sprigini tot ce e bun și a doilătura tot ce
e rău, am ajuns mai de multe-ori în con-
traziere cu ideile dlui președinte Dim.
Banciu, care, dacă are între membrii comi-
tetului *Donnică Sale*, pe acestia îl stlește
să se retragă din reuniune.

În anul precedent se afla ca secretar
al reuniunii tînărul și inteligentul domn
Pălăghieșu, actualminte vice notar în Po-
liana. Îscîndu se între Domnia Lor unele
neînțelegeri private, dl președinte Banciu,
a adus cazul înaintea reuniunii și a silit
pe dl Pălăghieșu să decidoaze, căci
altcum părăsește dînsul conducerea re-
uniunii. În loc, va să zică, de a premerge cu
bună pildă și a îndemna la bună înțelegere,
Domnia Sa tocmal contrarul a făcut.

Tot cam așa s'a întîmplat și cu mine
într'una din ședințele comitetului reuniunii.

În ziua de 2 Iulie a. c. s'a ținut a VI a
ședință ordinară, unde, pe lângă obiectele
ruse la ordinea zilei, mai era și verificarea
protocolului din ședința a V-a, în care
se hotărîse — în lipsa mea, nefiind în
comună — eschiderea membrului fondator
Dumitru Roșca, preot gr-cat. În loc, sub
pretext că Sfînția Sa nu mai exercită
meșeria de pânzar și mai ales că a în-
drăsnit a adresa o scrisoare comitetului
reuniunii nu tocmal plăcută presiului.

Lipsind unul dintre membrii-comi-
tetului, ea s'ubstituit l-am înlocuit eu, și ea
atare datorința îmi impunea, să iau în
apărare pe un membru, pe care-l socotiam
nedreptățit. Am zis deci, că nu ar fi bine
ca un membru vechiu, cum e și Dl D.
Roșca, să fie eschis. Lucrul acesta n'a

plăcut dlui președinte. Deci rai-a defras
cuvîntul, dînd cuvînt dlui secretar Con-
stantin Cristiu, care a voit a mă lămuri
asupra chestiei, spunînd că rugarea pă-
rintelui Roșca nu a fost numai o rugare,
ci, cum am zice, o jalbă. Din aceea puțin
m'am lămurit, căci nu știn dacă dl Cristiu
înțelege sub cuvîntul jalbă, otră sau
altceva?

Dacă aceea rugare sau jalbă conține
cuvînte vătămătoare la adresa comitetului
reuniunii, atunci comitetul nu a fost com-
petent a aduce deciz de eschidere, ci pur
și simplu să fi așternut aceea *jalbă-rugare*
adunării generale, care singur este în-
dreptățit a rezolva toate lucrurile pri-
vitoare la reuniune. Căci așa, cum Domnia
Lor au procedat, nu e lucru nici corect,
nici drept.

Am cerut din nou cuvîntul, dar' dl
președinte nu m'îa încuviințat. Vîzîndu-mă
nedreptățit, am cerut un exemplar din
statute, ca cu acestea în mîna să putem
veni la o înț legere oare-care. Mi-s'a re-
fuzat și aceasta, și m'a provocat într'un ton
puțin cuviincios, să stau bine și să tac,
că de nu, sau eu am să plec afară, sau
placă Domnia Sa. M'am sculat deci
eu și am plecat. După depărtare, sau, mai
bine zis, după alungarea mea de la ședință,
s'a luat act protocolar de „purtare ne-
cuvincioasă la ședință“, și totodată că,
dacă așa mai arăta cea mai mică „scrinteală“
față de interesele reuniunii să fiu eschia,
atît din comitet, cît și din reuniune.

Se vede treaba, că domnul președinte
a așteptat, ca eu să demisionoz, pedep-
sîndu-mă însuși, sau să-l cer iertare.
Eu îi ceream bucurios iertare, dacă l'aș fi
vătîmînt cu ceva. Însă cînd am știut că
am fost condus numai de datorință și de
dreptate, luînd în apărare pe unul ne-
dreptățit, nu am putut face alta, decât să
protestez contra procedurii comitetului față
de mine, ceea-ce am și făcut în scris.

Atîta a fost destul, ca domnul pre-
ședinte din propria D-sale putere să ordoneze
dlui secretar a-mi trimite verdictul în scris,
că adevărat nu mai sunt membru, nici în
comitet, nici în reuniune. Actul deciz l'am
primit datat din 6 Iulie.

Întreb acum: fost-a dl președinte con-
dus de simțul de dreptate, cînd a întărit
decizul de eschiderea mea? sau a fost con-
dus numai de dorința de a nu mă mai ave
înaintea dlui, ca să-l fac opoziție, ci în
signă și neconturbat de nimenea să poată
aduce hotărîri de aceea, cum a fost și cu
mutarea localului reuniunii la cărciuma fra-
telui D-sale?

Păduriță deasă ești,
Mândra mea departe ești;
Păduriță tale-te oi,
La mândra mea mere-voiu.

Frunză verde de răchită,
Țucu-ți gura ta mei Mitră.
Frunză verde de pe plaiu,
Țucu-ți gura ta Mihaiu.
Frunză verde de sub vie,
Țucu-ți gara Vășilie.

Bădiță cu pîr rotund,
Ce-ai făcut de ești bolund.
Bădiță cu pîr tăiat,
Ce-ai făcut de-ai căpiat.

Insura-m'ăș, insura,
Fată hîdă n'ăș lua,
Ci-ăș lua o bărnăcuță,
Să fiu vara cu drăguță,
Și iarna cu nevăstuță.

Frunză verde lasă-lasă,
Mă nsurai să-mi iau nevastă,
Mi-adușeu pe dracu n'casă,
De ar fi de sub rădăcină,
L'ăș scoate cu rugăciuni;
Da dracu e botezat,
Ce-mi zice, musai să fac.

Supărat e omu, Doamne,
Cînd se culcă și nu doarme.
Supărat e omu-atunci,
Cînd dă boii pe tuluci
Și vacile pe juninci.

Eși, hoi, mîndră, pîn'afară,
De-mi arat'un drum de țară,

„Eșire-ăș, bade, nu pot,
Focu-mi arde, bobotește,
Pita-n postavă dospește,
Pruncu-n vatră țipoteste,
Și cănele de bărbat,
Străjuește celea-n pat,
Cu pușca plină la cap,
Și dacă ne va vedé,
El pe noi ne va mpușca.“

Frunză verde de nuele,
Săracă ș'a mea muere,
Ostenită-i de ședere,
Că și bagă cănepa-n tîu,
Și mă mîuă s'o scot eu,
Își ia rochia de sub pat,
Lăută cum o-a țipat,
Și cămeșa dela ușă,
Toată plină de cenușă.

Până-i lume și vilosag,
Nu te ia care ție drag.
De s'ar lua toți cei dragi,
Și isrn'ar fi fronză-n fagi.
Da se iau și cei urți,
Cari în lume-s năcăjiți.
Culese de: *El. Gherlan*, soția lui *I. Buda*,
învîșător.

(Din *Cherechiu*.)
Mândro, mânca-te-ar urgia,
Cum mi-ai mîncat omenia;
Mândro, arză-mi-te focu,
Cum mi-ai mîncat tu norocu;
Că de cînd te-am sîrutat,
M'am făcut de ris la sat.

Vai de mine mult aș da,
Să nu știe nimenea
Mult aș da, ca să nu știe
Nimenea ce-mi place mie.
Bate-o, Doamne ș'o ia drace,
Că multă rușine-mi face,
Că se duce la vecine
Și se laudă cu mine.
Dar' eu de m'oiu mânia,
Mi oiu închide cărarea
Și n'oiu mai merge la ea.

Să fi dată Dumnezeu
Să fi murit, mândră, eu,
Cînd am fost fecior micuț,
Să nu fiu mîndrui drăguț.
Să fi dată Precesta,
Să fi murit și mândra,
Cînd o fost fată micuță,
Să nu-mi fie de drăguță.
Foae verde de pe baltă,
Dumnezeu să nu fi dată
O iubire-așa n'focată,
Așa iubire 'ntre noi
De năcaz la amîndoi.

Mîndruliță ce gîndeș'i,
De la toți mă povestești?
De te 'ntâlnești cu vre-o fată,
Spui că eu 'ți-s ție dată;
De te 'ntâlnești c'un fecior,
Spui că de dragul tîu mor.

Fire-ăș, boițe, sănătoasă,
Multe fete faci frumoase;
Tu, potică, să trăiești,
Că pe multe 'ntînărești.
Te cunosc, lele, pe frunte,
C'at pus albele prea multe;
Nu știu, cum dracu le-ai pus,
Că pe nas nu s'or ajuns.

Dacă D-sa a voit chiar a face un bine reuniunii și a o scuti de chiria de vr'o 100—120 coroane anual, pentru ce nu i-a oferit casele D sale din strada între garduri, cari și așa stau goale? Dacă așa făcea, atunci eu, cu toată deosebirea de părere ce este între noi, veniam să îl aduceam mulțumită pe cale ziaristică, însă în cazul acesta nu pot face altceva, decât să mă adresez către *colegii* cu apelul: Mutarea localului reuniunii la *cărciumă* fiind o pată pentru toți membrii reuniunii, Vi-se impune datorința, ca să nu Vă arătați complaci cu acei membri din comitet, cari o au încuviințat mutarea acolo, ci, conform § ului 15 din statute, să cereți de la dl. președinte adunare generală, unde de urgență să hotărâți mutarea reuniunii la un loc, unde nu este *cărciumă*.

Nicolae Al. Munteanu,
papucar.

PARTEA ECONOMICA

III.

Altoirea pomilor.

Pomișorii răsăriți din sămânțe, și lăstarii culeși de pe la rădăcinile pomilor mai bătrâni, sădiți în școala de pomi, după cele descrise mai înainte sub II, în vara următoare după sădire, se dezvoltă intru atâta, încât sau de-a rîndul, sau partea cea mai mare din ei se pot altui încă în vară, cu ochiu, ear' în primăvara următoare prin perechiere.

Altuitul este un mijloc de-a planta un soi de pom sau arbore plăcut și înalt, pom de alt soi, care nu ne convine, dar' este potrivit pentru a dezvolta soiul ce dorim să-l avem, sau este sădit în loc care ne place.

Această plantare sau altuire este de mai multe feluri, și anume: altuirea cu ic în crepătură altuirea sub coajă, altuirea cu ochiu viu, altuirea cu ochiu mort și altuirea prin tilincire, altuirea prin perechiere și altele. Dintre acestea la săditul de pomi produs după cele descrise mai înainte, avem să ne folosim deocamdată numai de altuirea cu ochiu viu, cu ochiu mort și de altoirea prin perechiere; de aceea de celelalte moduri de altuire de astă-dată aci nu mă ocup; în cartea promisă însă și acelea sunt descrise amănunțit.

Unde-i casa fumuroasă,
Acolo-i nana frumoasă;
Unde-i casa de nuele,
Acolo-s mândrile mele;
Unde-i casa la părau,
Acolo-i drăguțul meu.
Frunză verde de pe baltă,
Fostu-mi-o bine odată,
Dar s'o 'ntor. frunza pe tîu
Ș'acum nu mai scap de rîu;
Frunză verde de colie,
Calcă-ți, mândră, pe mînie,
Că de când ne-am mîniat,
Buzele mi s'or uscat.

Trandașr pană domnească,
Bade, lumea te urască,
Nime să nu te iubească,
Nici cât te-am fost iubit eu,
C'at fost mare prăbălău.

Azi sunt, mândră, patru luni,
Decând mă țini cu minciunî,
Cu minciunî copilărești
Și cu vorbe muerești.
Culese de: Ioan Buda, musicant.

La altoirea cu ochiu viu și cu ochiu mort nu avem de a face multe pregătiri; la amîndouă chipurile altoirea se face în una și aceeași formă.

Deosebirea este numai în rezultatul produs prin timpul de dezvoltare și în scurtarea trunchiului deasupra de ochiul altuit, după-cum se va vedea din următoarele:

Altoirea cu ochiu viu se face în următorul chip.

În luna lui Iulie, până pe la mijlocul lui Iulie, când voim a câștiga crenguțe de pomi nobili, de soiurile de cari ne plac, aceste crenguțe trebuie să fie din anul acesta, crude, și să aibă sub frunze ochi bine dezvoltat. Taierea din pom nobil o facem pe la nodul, de unde a început a crește în acest an; după tăiere le curățim de frunze, așa că frunzele pe locul unde au început a se lăși din coadă, sau dacă coada este mai lungă,—pe la mijlocul coadei le tăiem jos de către crenguțe,—crenguțele culese apoi le închităm și le legăm la olaltă după soi, apoi le așezăm în rize (zdrênțe), iarbă, sau muschiu de lemn bine udate, ca să nu vestejească până la locul și timpul de altuire, și dacă nu putem face altoirea de loc sau în ziua aceea când am cules crenguțele, atunci acelea din când în când le udăm, sau chiar precum sunt legate le confundăm în apă proaspătă. Așa le putem păstra 2—3 zile până la folosire. De aici încolo apoi nu mai sunt bune, pentru-că n-gresc, ceea-ce este semnul că au trecut în putrezire, și de aci încolo folosirea lor ar fi numai lucru de pagubă.

Având deja crengile cu ochi de altoit, începem lucrul. Alegem rîndul cu trunchiul ce voim a-l altoi, la fiecare alegem locul pe unde va fi altoit. De la acest loc în jos curățim toate frunzele și toți ochii cari ar pute să incolțescă și să mîne lăstarul înaintea ochiului altoit. Ear' în sus de la acest loc de 3—4 degete lăsam toate frunzele neatînse, dar' dacă ar fi crenguros, atunci tundem toate crengile până la un ochiu în apropierea trunchiului, apoi de-asupra frunzelor lăstate peste locul ales pentru altoiu, tăiem trunchiul jos — și pomul este curățit gata. Atunci curățim al doilea, apoi al treilea și așa mai departe până gătam rîndul, dar' această curățire nici când nu are să se extindă mai departe decât numai la câți putem să-l altoim în ziua în care am început lucrarea.

După-ce am gătat curățirea, ne luăm la îndemână teiul cu care legăm, ori sfoară mai supțire, — teiul trebuie pregătit mai înainte, așa, că îl muiem în apă câteva zile, ca și cânepa, până când se desface în fasii moi, dar' mai bine putem să ne folosim de *iarbă americană* numita Raffia, care dă cea mai bună legătură pentru acest lucru.

Lucrul cu altuitul se face astfel:

Cu toate uneltele de altuit ne așezăm la capătul rîndului, care vrem să-l altuim; desfacem o legătură de crenguțe a soiului care ne convine, observând că: în perî numai perî, în merî numai merî, în cireși numai cireși putem altui; în pruni însă, și anume în pruni roșii, se pot altui pomi bistrîți, ringloți, cainsini, perseci; în vișini — vișini și cireși de tot soiul. A sili însă trunchiul la alte soiuri, ar fi un lucru fără folos. Luăm apoi o crenguță în mână, căutăm: care ochiu e dezvoltat mai bine pe ea; de-asupra acestui ochiu la 3—4

milimetri prin coajă facem o tăietură cruciș până în lemnul crengii; apoi din amîndouă capetele acestei tăieturi prin coajă în jos facem câte-o tăietură așa, ca acestea, fără să atingă ochiul, — sub ochiu cam de 5 milimetri să se împreune la olaltă, formând cu tăietura deasupra un ic, adică forma unui V. Taietura are să intre bine în creangă până la lemn așa, ca icul să se poată scoate afară ușor și fără a se scămogi sau sfășia pe margini sau la vîrf, atunci în preajma ochiului pîtrundem cu unghia degetului mare sub coaja icului, și cu o apăsătură către ochiu scoatem icul cu ochiul afară; căutăm că deslipitu-s'a ochiul de tot de lemnul crenguței și că rămas-a partea dinlăuntru a ochiului în forma de un mic magur pe lemnul crenguței, prin care ochiul din ic să fi devenit gol? Dacă n'a rămas, atunci ochiul e bun pentru altuit, ear dacă a rămas, atunci aruncăm acest ochiu, fiind-că și așa nu s'ar prinde, și luăm altui, cu mai multă băgare de seamă. — Dacă ochiul s'a desfacut bine, atunci acela cu partea din lăuntru îl luăm între buze și-l ținem acolo, până îl pregătim locul în tulpina pomului de altoit, dar grijim ca între buze să nu se ude cu scuipat. Atunci în tulpină, dacă pomul e tîner, de un an sau doi, și coaja se desface bine în lemnul de an, ear dacă e mai bătrîn, într'o odraslă a aceluia, crescută în sus din acest an, în apropierea trunchiului bătrîn într'un loc mai curat și neted: facem în coajă cu cuțitul de altuit o tăietură cruciș până la lemnul pomului, apoi dela mijlocul acestei tăieturi facem o altă tăietură în jos, așa, ca aceste tăieturi să capete forma de T. La punctul de mijloc al tăieturii crucișe, unde aceasta se atinge de tăietura făcută în jos, coaja o desfacem în lături cu virful cuțitului și în despiciatura aceasta sub coajă așezăm icul cel cu ochiul nobil ținut între buze, îl apăsăm în jos în deschizătură, până ce partea de-asupra a tăieturii lui se așează sub tăietura crucișă de pe tulpină, și dacă coaja nu ar fi desfacută destul, din când în când o desfacem în catva, ca ochiul să intre bine în jos; dar' să grijim bine, ca virful ochiului să nu iasă afară de sub deschizătura coajei, pentru-că atunci s'ar primejdia prinderea altoiului.

După-ce am așezat ochiul, luăm ață sau teiu de legat; stringem cu ea la olaltă coaja desfacută, ear' deasupra ochiului învelim coaja giur-împregiur pe după tulpină, apoi o conducem pe din jos de ochiu și tot așa legăm ochiul pe tot locul, ca să se închidă intrarea aerului și a apei de ploaie la el sau în despiciatură. Aceasta însă o facem așa, ca mugurelul ochiului să rămână liber, pentru a se putea dezvolta; legătura are să fie destul de bine strînsă, dar' nu așa, ca să tăiem coaja pomului.

Dacă am avé teamă, că ochiul altuit nu este destul de bine așezat, sau nu-i destul de bun și prinderea lui ar fi îndoiioasă, ori dacă trunchiul are mai multe crengi frumoase, atunci îi mai dăm un ochiu sau doi la locul mai potrivit.

Dacă s'ar prinde amîndoi sau mai mulți, atunci în primăvara viitoare îndepărtăm pe cel mai slab și lăsam numai unul, care este mai bine dezvoltat și la locul mai potrivit, pentru-că doi sau mai mulți nu s'ar dezvolta bine, și unul ar fi în detrimentul celui alt.

Fiind gata cu un altoiu, luăm al doilea, apoi al treilea, și așa mai departe, până isprăvim cu un soi; altuim

în rînd fiecare soi unu lângă altul — și însemnând rîndul, pentru-ca să știm în toată vremea, ce soi avem și până unde ține acesta.

După-ce am isprăvit cu legarea ochiului, la 3—4 ochi tăiem trunchiul deasupra legăturii, lăsând la ochiul rămas frunzele întregi, pentru-ca frunzele să mai prindă aerul de lipsă pentru viața pomului.

Peste 8 zile vizităm altoii. Cel mai mulți se pot cunoaște bine, dacă sunt prinși ori nu, căci la cei prinși coada frunzei cade jos și ochiul începe a se deschide în muguri. La aceștia apoi curățim toți mugurii din jos, cari s'ar ivi crescînd pe tulpină. La câteva zile după asta ear' îi vizităm, și dacă din ochiu a crescut lăstariul cam de un deget-două, atunci desfacem legătura de tot, sau o desstringem, pentru-că altfel din pricina legăturii se formează în giurul ochiului niște crețuri, cari se umflă și ies chiar peste legături, așa că o închid sub ele; ear' din pricina acestei altoiului ușor se poate nimici, ba de multe ori chiar și pomul întreg.

După-ce am desfacut legătura și vedem că altoiul se dezvoltă și crește bine, din când în când curățim tulpina de toți lăstari și de ochi, cari ar eși pe pom, lăsând numai frunzele; apoi îi lăsam în pace până la toamnă sau primăvara viitoare, când îi curățim pentru sădit sau pentru o dezvoltare bine formată pe viitoriu.

Altoirea cu ochiu mort se face tot așa ca și cea cu ochiu viu, cu cea deosebire, că această altuire o facem dela mijlocul lui Iuliu până la sfîrșitul lui August ori și până în Septembrie, dacă coaja încă se desface de pe tulpina pomului.

La altoirea cu ochiu mort însă nu tăiem tulpina așa de scurt ca la ochiul viu, ci cu mult mai lung, pentru-ca umezelile din pom să aibă unde se împărți și să nu silească ochiul altuit la incolțire. Trebuie însă și aici să tăiem trunchiul, pentru-ca umezelile să se înprăștie prin pom pe la toți ochii aceluia. Prin aceasta umezeala ajunge și la ochiul altuit; îl nutrește și îl lipește de lemnul trunchiului și, deși nu-l silește la incolțire, totuși susține în el viața. Semnele de prindere și la acești ochi sunt tot acelea, ca și la ochi viu; cade anume coada frunzei și ochiul se înfoaie în catva; dar cel mai bun semn este inverzirea lui.

După-ce s'au prins, deslegăm apoi și acești altoi, sau cel puțin le desstringem legătura și apoi îi lăsam în pace până în primăvară; ear' primăvara, până încă nu inverzesc pomi, tăiem trunchiul altuit în lungime ca de 2 degete, pe din sus de ochiul altuit, prin ceea-ce silim circulara umezelilor din pom pentru-ca să străbata la ochiul altuit. Asta-l face să se desvolte cu așa putere, încât lăstariul eșit din el până toamna crește de întrece chiar și lăstariul eșit din ochiul viu, altuit în vara trecută, și dacă pomul altuit astfel rămâne pe locul unde a fost la altoire, adică nu-l mutăm la alt loc, atunci el devine un pom puternic și sănătos.

Partea de trunchiu sau de creangă lăsată deasupra ochiului altuit în toamnă sau în primăvară, o tăiem până la altoiu astfel, ca la anul următor să se îmbine deplin închegarea altoiului cu trunchiul, ceea-ce se și întâmplă în așa măsură, că la anul abia i-se mai vede urma.

Teodor Papp.

„Geografia comitatului ARAD“.

Sub acest titlu a apărut în tipografia „Tribuna Poporului“ din Arad o valoroasă carte nouă didactică pentru clasa III. a școlii populare, manual aprobat de Venerabilul Consistor aradan, și ilustrat cu mai multe figuri și cărți geografice, — în limbajul ușor scris de învățătorul Damaschin Medrea.

Materialul cărții e împărțit astfel:

Partea I. Introducere. 1. Școala; 2. Orizontul; 3. Regiunile principale ale lumii; 4. Regiunile secundare; 5. Desemnarea silei de învățământ; 6. Desemnarea curții școlii; 7. Familia. 8. Comuna; 9. Felurimea comunelor; 10. Desemnarea comunei; 11. Locuitorii comunei după naționalitate; 12. Locuitorii comunei după confesiune; 13. Locuitorii comunei după ocupațiune; 14. Antistia; comitetul comunal și parohial; 15. Istoria comunei; 16. Teritoriul sau hotarul comunei; 17. Șeful, înălțimea și vatea; 18. Apa curgătoare și stătoare; 19. Ținutul sau împregiurul; 20. Aerul și clima; 21. Productele; 22. Drumurile; 23. Mapa comunei împreună cu hotarul; 24. Semnele cartografice; 25. Cercul pretorial și protopopiatul; 26. Judecătoria.

Partea II. În această parte sunt tratate cele 10 cercuri pretoriale sub numerul 27—36; la fiecare cerc cu mapa sa se tratează „împărțirea politică și bisericască“ și pe rând toate orașele și satele aparținătoare.

Partea III. 37. Comitatul și eparchia sau diocesa; 38. Marginile, mărimea, suprafața și apele comitatului Arad (cu chartă); 39. Clima și productele; 40. Locuitorii comitatului; 41. Industria, negoțul și drumurile comitatului (cu chartă); 42. Împărțirea politică și bisericască a comitatului Arad; 43. O istorie scurtă a comitatului Arad; 44. Orașul Arad (cu chartă); 45. Istoria orașului Arad.

Partea IV. 46. Ungaria: Regatul ungar cu țările Coroanei ungare. — Descrierea pe scurt a munților, apelor, orașelor etc.

Estă pe scurt cuprinsul materialului de geografie pentru începătorii de clasa III, împărțit sistematic, în 46 lecțiuni, pe 74 pagini. — Tractarea metodică e astfel aranjată: A. Pregătirea și anunțarea lecțiunii, B. Predarea și C. Reasumarea. Baza întregului este intuițiunea, care reproducerea lecțiunilor se face prin vorbire, în scris și prin desenare, ceea-ce este de mare folos pentru învățământul geografic; deci deosebit de bine călăuzit, dacă voim a ajunge în geografie la bun rezultat. — Așa ne spune și autorul în „Prefață“ și aceasta așa și trebuie să fie: Cine neglijează desenul la propunerea geografică, acela nici să nu propună geografie.

În partea II. și III. învățământul geografic se îmbină și cu cel istoric și așa devine mai plăcut și mai atrăgător!

Atât ca executare tehnică, cât și ca lucrare conștientă, „Geografia“ din învățător Medrea este nu numai bună și corespunzătoare scopului, din toate punctele de privire, dar este și o lucrare cu totul nouă și unică între cărțile didactice apărute până acum. Ea este așa fel alcătuită, că nu numai învățătorul și elevii școlii populare române din comitatul Aradului îi pot cu succes lua folosul, ci peste tot, învățătorii și elevii școlilor elementare române din toate comitatele o pot, cu puțină modificare, întrebuința ca manual de școală pentru oricare comitat în care se găsească.

Privită deci din orice parte și apreciată obiectiv, noua Geografie a comitatului Arad numai călduros se poate recomanda tuturor învățătorilor noștri, și peste tot școlilor populare române.

Pe lângă tot materialul vast, în extindere de 74 pagini, în format cuart mare,

cu tipariu ales și plăcut și având în text mai multe cărți și figuri potrivite lecțiunilor — Geografia aceasta se vinde cu prețul numai de 35 cr. exemplarul și se poate comanda de la „Tribuna Poporului“ în Arad.

Noutăți

Arad, 7 Septembrie n. 1900.

Prea Sfinția Sa dl. Episcop Iosif Gol-diș s'a întors deja la Arad dela Sibiu, unde fusese la ședințele fundațiunii Gojdu și la ale Consistorului metropolitan, cari s'au terminat Marți.

Alegere. Pentru congresul nostru național bisericesc din Sibiu, după cum ni-se scrie din Bozovici, la scrutiniul de Duminică a fost proclamat ales Dr. A. Brădeanu care a intrunit majoritatea voturilor.

Himen. Dl. Petru Moțocan, învățător în Cil și amabila d-șoară Iulia Căciuca își vor sërba căsătoria Duminică în ziua de 6 Septembrie st. n. în biserica română din Cil.

Traian dela Orăștie, care știe bine că în cauza gimnasiului dela Brașov dl. Rașiu și-a schimbat părerea de azi până mâine estă se scrie în „autorizata“:

„Și să nu se uite, că cel mai spurcat rău e prostituția intelectuală, când îți vinzi convingerile pentru parale ori când scrii din îndemn materialist, fără a păstra un simț moral pentru partea ideală a activității“.

Estă cel din redacție publică asemenea aluziunii, ca și când șeful lor ar fi alib ea laptele și curat ca roua!

Dar' Traian merge și mai departe. Estă cum îi descrie pe cel din redacție:

„Curentul nostru nou gazetar a născut un fel de staffi jurnalistică. Ele nu reprezintă nici un partid politic și sunt compuse din aer și obrăznicie. (Ce zice la astea frațele Osvada? Red.) Ideile lor sunt fără vreme, și activitatea lor trepătrare trupezască. (Colegul Samurache nu ce va fi simțit oare atins? Red.) și o parte sufletească, adică oportunistă. Limba a devenit amețală de gânduri (Vrea să facă aluzie poate la articolele lui Scurtu. Red.) fără a mai respecta graiul cuviincios al literaturii. Gazete de tagma aceasta pot cel mult naționale să strice. (Al auzit de-le Rașiu? Red.) dar adevărului nimic. Ele nu pot croi nici o „eră nouă“, (Dar' bine: atunci de ce asasinază pe bieții lectori ai autorizatei deja cu al 13-lea foileton despre eră nouă? Red.) cal mult o eră iluzorică. Din afară cu pretenții și lăuntric lipsite de adevăr, sunt și azi în răstărire (după cum au fost și vor fi), și când le provoacă la o mărțurisire a erorilor comise, încep să facă o paradă din păcatele lor ca un murfafoiu parvenit, cu o perucă soioasă“.

Prorocii pentru anul 1901. În fiecare an pe acest timp se tipărește la Londra călindarul unui bătrân astrolog (celitor de stele), pe care ori-ce bun Englez se grăbește să-l cumpere pentru a afla ceea ce Dumnezeu va trimite acestei lumi. Acest calendar este al lui unchișul Moore. Anul trecut acest bătrân mag prezisea pentru 1900 un șir de mari războaie, omorirea unui împărat și o foamete teribilă în Indii, preziceri, cari, din nenorocire, s'au împlinit. Este lesne de lăteles grija cu care era așteptat almanachul pe 1901.

Estă ce prevestește unchișul Moore, că are să se întâmple în anul viitor:

În Ianuarie, o ferebă grozavă în Franța. Republica va avea de îndurat un asalt puternic. În Februarie și Martie grele întâmplări în Extremul Orient și Indiile vor amenința cu războai. În Aprilie puțin liniște. În Maiu, Irlanda va urma pildă Indiilor, răsculându-se contra Angliei. În Iunie anarhiștii vor face să se vorbească din nou de dinșii și tinărul rege al Spaniei va face bine păzindu-se de dușmanii săi politici. Iulie va fi luna nenorocilor: Pe tot globul cataclisme, nenorociri. Aceia, cari ar dori să călătorească, facă bine să rămână pe la casele lor. În August va fi earșiși liniște. În Septembrie foamete în Indii. În Octombrie, agitația Dervișilor. În Noemvrie

regatul Olandei va lua o ținută diplomatică primejioasă. Curțile Europene vor avea trebuința de toată dibăcia, de tot sângele rece pentru a încunguira o ciocnire cu ține-ra regină a Holandei. În Decembrie, revolte și greve aproape pretutindenea.

După-cum se vede unchișul Moore ne prezice un an bogat în întâmplări tragice.

Dl. Sever Secula și d-na, n. Cristina Loichița au îndurat o crudă lovitură a sorții, prin moartea fetiței lor Lucreția.

Dumnezeu să trimită mângâiere sufletelor lor întristate.

† Ilariu Negriță. Ni se trimite următorul trist anunț: Subiectul cu inima înfrântă și plină de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcitorilor trista trecere de viață a neuitatului tată, frate, soț și moș. Ilariu Negriță, fost pretor, născut în comuna Marginești, care astăzi la 5 ore seara în al 72-lea an al vieții după un morț scurt, și-a dat sufletul blând în mâinile creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului, după săvârșirea ceremoniilor funebrele conform ritualului greco-cath. la locuința din Strada Brașovului. Luni în 3 Septembrie st. n. la 3 oare după amiază s'a transportat spre înmormântare în cimitierul greco-cath. din Făgăraș. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Elena Belle născ. Negriță, ca fiică. Elena Elena, nepoată Alexandru Bele, protonotariu comitatens, ca ginere Daniela Negriță, econom, ca frate.

Earna în Făgăraș. Se anunță, că zilele acestea pe la Făgăraș a început să ningă din greu și că temperatura s'a răcit ca în dăciul iernii.

Cari țeri sunt mai luminate? La marea expoziție din Paris, o parte din cei mai nepărtinitori oameni de știință, cercetează lucrurile expuse de deosebitele țeri, asănând același lucru, de pildă starea economică, starea literară, starea învățământului poporal etc., cum e el într-o țară și cum în altele, și apoi aceleia, pe care o judecă a fi mai presus de toate, îi dau cel dintâiu premiu, apoi pe rând celorlalte, după vrednicie. Premiile sunt și ele de felurite mărimi, unele de clasa I., altele de a II., III. până la vre-o 6 Cel dintâiu și mai mare, se numește „Grand Prix“ (Marele-Premiu) și puțin au norocul a-l căpăta, la același fel de lucruri expuse.

Zilele trecute s'a făcut la Paris cercetarea expozițiilor învățământului poporalului (școale) în feburile țeri, și două țeri au căpătat „Marele Premiu“ pentru înălțimea, la cari au ajuns cu școalele lor, și aceste două țeri sunt: Anglia neîntrecută în toate, ear al doilea l'a dobândit „Transval“-ul, patria Burilor, dușmanii îndârjiți ai Angliei! Toate foile scriu despre aceste puneri lângă oaltă a celor două state războite, cu atât mai vârtos, că Englezii când au deschis războiul cu Burii spuneau că luptă contra „sălbătecelor“ Burii, contra celor-ce urăsc civilizațiunea, lumina europeană, și acum se dovedește că Burii, nu numai nu s' „sălbăteci“ fără lumină, ci stau după Anglia îndată în treaptă, și mai sus ca alte atâtea națiuni europene, cari nu s'au putut apropia așa tare de Anglia ca atât de sus ridicată!

Noi mai ales un lucru trebuie să vedem în această știre: că lumina dobândită prin școala bună face pe poporul ce zăcea necunoscut, să iasă la lumină și să fie preamărit și laudat, ear cel-ce nu dă mult pe școală și pe învățatură, rămâne neam și veac de veac în întunerecul necunoscutului.

Datoriile mari. Sunt foarte mari datoriile ce apasă pe cumpăna bunei stări a unor state. Rusia de pildă are azi o datorie de 15 miliarde (15 mil de milioane). Ear Franța stă în fruntea tuturor cu uriasa sa datorie. Ea e datoare peste 32 miliarde franci. Războaiele cele multe care i-au adus multă glorie (și cel din urmă o așa zdrobitoare înfrângere), i-au adus mare parte din aceste datorii.

Mierea și boalele nervoase. Gazetele germane istorisesc un cas foarte interesant: o femeie vindecată cu miere, de o boală nervoasă foarte asprită. Părinții ei voiau s'o ducă într-o casă de nebuni, când într-o seară ea din prietenia ei, o pofti să guste din mierea pe care o căpătase în ziua aceea. Bolnava primi cu plăcere; au luat fiecare câte 4—5 lingurițe din nectarul dulce, după

aceea s'a culcat. Peste puțin timp prietena văzu, plină de mirare, că bolnava a dormit, ceea-ce nu i-se întâmplase de multă vreme — cu toate lecurile ce lua în fiecare noapte. A doua zi de dimineață, pretina alergă îngrijată la bolnavă, care, — deși era târziu, — d'abia atunci deschidea ochii și sa mirat văzând că a dormit așa de mult. În săriile următoare, au reînțep proba ale cărei sfârșituri au fost atât de binefacătoare, că bolnava este astăzi pe deplin vindecată.

Mulțămii publică. În durerea pentru pierderea ireparabilă a fiului meu Dr. Ioan David, nu pot să mulțumesc tuturor în special, cari prin vorbe, epistole și telegrame, sau însoțindu-l pe calea cea din urmă, și-au arătat iubirea față de cel-ce nu mai este și au vrut să mângâie sufletul meu zdrobit. Primească toți aceia pe calea scurată mulțumitele unui tată neconsolat, cărui condolențele lor i-au alinat încât va durerea nemărginită.
Pentru familia sa
Candiu David.

Posta Redacției. Mitru Buda și N. Buda, Șiria. Se înțelege că se va publica, îndată ce este loc. Sunt altele la înd, trimise mai de mult, pe cari dacă nu le-am publica, ar fi eară supărare.

Felurimi. Papa și Regele. — Un renumit publicist catolic, care călătoria pe fostul rege Umberto la expoziția „Mostra saera“, de la Turin, scrie următoarele într-o foaie italiană: Umberto oprindu se tocmai în fața unui tablou simbolic întreabă:
— Ce reprezintă acest tablou?
— „Acesta, Majestate, îi răspune ziaristul, este o expresiune nesuccesă a dorinței poporului italian, adică apropierea Majestății Voastre de Papa.“
— Ah, bravo! e ușor de zis, dar greu de făcut. Papa, dacă voeste ceva, chiamă la sine pe Rampolla și-i zice:
„Asta și asta o doresc, așa să fie! Și aceasta se întâmplă, nimic alta. Dar dacă voeste eu să se facă vre un lucru important, spune-mi cine-mi stă într'ajutor? Nimeni!“

ECONOMIE.

Cereale (bucate). De aci încolo prețurile pe piște se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 7 Septembrie din Arad:

Grâu cel mai bun	cor.	7.23—7.40.
Cucuruz		5.25—5.45.
Săcară		5.08—5.08.
Ovăz		5.50—5.60.
Ovăs		4.60—4.80

Prețurile dela 7 Septembrie din Budapesta

Grâu în Octombrie	cor.	7.67—7.68
Secară		6.17—6.19
Ovăz		5.35—5.37
Cucuruz pe August		6.17—6.19

Cursul pieții din Arad.

Hartie-monetă română	Cump. n.	9-48	vând	9,52
Lire turcești		—	—	—
Imperiali (15 R. aur)		19.90		19.—
Ruble rusești 100 r		126.—		12.—
Galbeni		5.58		5.68
Napoleon-d'or		9.48		9.55
100 Marco germane		58.50		58.95
1 livre sterling		11.90		12.50

Spirit: 29 August

Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
” ” cu micu	118.—
” brut cu toptanu	113.—
” ” cu micu	116.—

Editor: Aurel Popovici Bareianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

ANUNCIU !!

In Măderat (Magyarad, p. u. Pankota) se află de vânzare 10 mii de altoi de vie fără de rădăcini, cari sunt dezvoltate și prinse bine. Preț acomodat.

Doritorii să pot adresa la ved. Anna Blăgău proprietară Nr. casei 107. ori la scrisorile:

Petru Vancu,
învățător.

482 3-3

Depositar de giuvaeruri, ciacornice
și arginterii.

Bogat asortiment de ciacornice
cu pendulă, de perete și
deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
ceasornicar și giuvaerger
Arad, piața Andrássy Nr. 24. Fondat 1867

Reparațiuni
de tot felul

de ciacornice și giuvaere

să execută cu toată promptitudinea.

Cu prețurile cele mai moderate.

479 3-

Cel mai bun eroiu!

Insoțirea CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații
proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete,
apoi ghete comode și alte soiuri de încălțăminte.

**Toate acestea nu sunt lucruri de
fabrică, dar' sunt mai ieftine și
mai bune.**

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri
moderate.

Trimitem și la casă ghete de probă în ori-ce timp
dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer,
căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghete de
dame, cât și la ghete pentru bărbați, se poate avea
numai dela noi.

Mare magazin de creme și lak-uri în diferite culori.

484 6-

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai articli de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

Em. Manno-Zissy

neguțătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petöfi-tér 3.

In vederea recoltelor recente, im iau voe a-mi oferi
serviciile mele la bursa de cereale domnilor economi, cari
voesc a-și diriga afacerile lor de vânzare aici, în cereale ca:
grâu, orz, ovės, cucuruz, rapiță etc.

Lucrez de mai mulți ani la bursa de cereale de
aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitenți de tot solid
și efin.

Rog deci, ca cu ori-ce întrebare în astfel de afaceri
să se adreseze la mine direct, în limba română, pe cari le
voiu rezolvă întotdeauna prompt.

Cu distincă stimă;

Em. Manno-Zissy

Budapest, Petöfi-tér nr. 3.

486 2-3

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara
(abstrăgând orele dela 9-11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri
la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului
și a foalei, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburi de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și
iod), îngrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere
de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrasenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburi de piele învechite, scrofula, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de
leuirea cu apă rece, de masaj sau împachetare. — In-
trebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleich-
berg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gâtlee,
de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astma. —
Intrebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuințarea odată: 60 cr.; 15
bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvalescenților
cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oame-
nilor dezvoltăți, cari sufer de morburii de inimă și de strim-
tarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după cum e felul
casului de boală.

Fie-care bolnav se bucura de căutarea ce i-o prescrie medicul
său propriu, sau după sfatul ce însumul i-l dau. Ori-ce îndeplinire a
curei se întreprinde sub veghierea mea personală

Dr. A. HECHT, 450 27-27

Arad, strada Templon, palatul Minorităților. Telefon: Nr 270